

©
Zavedaj se, da
vršiš sodoben
apostolat, če ši-
riš naše 'Novine'.
©

NOVINE SLOVENSKE KRAJINE

Celoletna naročnina:
pri širitelju 28 din.
na lasten naslov 36
din, v inozemstvo 84
din, z »Mar. listom«
110 din, za Ameriko
3 dolare.

Ček. rač. 17.974.

Najmanjši ogl. 15 D.

Izhajajo vsak četrtek.

Leto XXVIII.

Uredništvo in uprava: M. Sobota, Križova 4.

Štev. 13.

Matere.

Različna čustva obdajajo različne ljudi ob tej besedi. Slika za sliko vstaja v naši domišljiji in v naših spominih.

Ti, mali Janezek in — veliki Ivan, vidiš njo, svetnico-mučenico, ki se ti je prikazovala v blodnih sanjah in v resničnosti kot edino božanstvo. Ko je bil tvoj korak že ves truden življenja, si poromal na njen grob in pokleknil pred edino človeško Resnico — materino ljubeznijo — in se razjokal kot otrok...

Victor Hugo, francoski romanopisec! Njegova dekleta, njegove žene so običajna bitja, njegove matere pa so čudovite, lepe, močne, strašne. Mati v njegovem »Letu strahote« je bitje, ki prehaja iz žene v mater, iz matere v tulečo, ranjeno zver (zgubila je otroke), iz zverin pa božanstvo (ko ji vrnejo otroke). Hugojev lik matere je večer, strašen spomenik, izklesan, do neba segajoč kip, ki nosi v živem srcu izdolbeno ime: mati.

Toliko tisoč, toliko stotisoč knjig je že in še bo napisanih o materah. Vse te knjige bodo večni spomeniki, pod katerimi bo spal — neznan junak. Vsebinska pojma mati je neizčrpna, nikoli do konca dognana!

Cankarjeva mati, Hugojeva mati, Sigrid Undsetove mati v »Jenny« itd., vse to so pač matere v knjigah. So možne, so pa tudi plod pisateljeve bujne fantazije.

Naše matere pa so resnične! Vidimo jih, čutimo jih! —

Tvoja mati, dragi človek, je spet poglavje zase. Tudi ti bi nemara o njej napisal debele knjige, toda te bi bile spet le spomenik, pod katerim bi spal — nekdo.

Pisatelju je mati svetinja, ki jo nosi obešeno na vratu, da pokaže svetu njeno svetlost, veličino in pomen.

Toda tam v samotni, tihi vasi živi mati, ki nima prilike in pogojev, da bi živela »knjižno življenje« — zanjo ni peresa. Ta svetli, dragoceni biser obožujem in ljubim s tiho ljubeznijo — jaz.

To je moja mati!

Moja ljubezen ne kriči, skrila se je globoko v srce.

Mati moja! Tebi so bile namenjene te besede, tebi povedane. Toda če bi vedela, da jih boš slišala ti — bi mi bilo sram.

»Vsega nas je sram, najbolj pa nas je sram ljubezni!«

Zdi se mi, da je vse do danes bila ta moja ljubezen kot tiha, nočna pesem, pa jo vidim v žaru opoldanskega sonca.

Mislil nate in v mesečini vidim sledove tvojih svetih stopinj ter tanko misel, ki neprestano išče svojega otroka...
(Iz »Družine« I. P.)

»Ej, mati, majka, življenje moje, vseh mojih misli, vsega mojega nehanja začetek in cilj! Kako so žuljave in zgrbljene tvoje uboge svete roke — blagoslovi me, sina, z ubogimi svetimi rokami! Tvoje čelo je polno skrbi in trpljenja, s trnjem je kronano namesto z diademom, — nagni k meni, sinu, svoje ljubljeno, s trnjem kronano čelo, ozri se na ponižni dar, ki ti ga prinašam, siromašne matere siromašen sin, ozri se na moje srce in sprejmi ga!«
(Ivan Cankar.)

»To je bila moja mati: mučenica ljubezni in svetnica. Še danes ne gledam njene podobe le z globokim sinovskim spoštovanjem, gledam in častim jo kot svetnico. Pa oče? Mati nežnost, oče moč, mati srce, oče razum, mati plahost, oče pogum, toda veren brez sklonjene glave, trden, jasen.«
(Fr. S. Finžgar.)

Kako je z vojno?

V ALBANIJI

so Italijani poskusili močan sunek proti Grkom. Celo Mussolini je prišel kakor smo že poročali na albansko bojišče, da bi vzpodbudil italijanske čete in napravile odločen prodor na Grčijo ter razpršili grške čete. Zato italijanske čete niso varčevale s svojimi žrtvami v upanju, da bodo ugodile Mussolinijevi želji. Toda Grki so branili svoje postojanke tako, da se niso bali gledati neposredno smrti v oči. In ob njihovem neizprosni odporu se je razbila velikanska italijanska ofenziva. Ni čudno, če so na tej fronti divjali pri tem krvavi boji. Grki so pri tem spravili v svoje ozadje 3600 italijanskih ujetnikov. Vendar se oboji pripravljajo na nove boje. Glavni boji se vršijo okrog Tepele-nija. Zdaj so začeli vsestransko politično pripravljati na novi napad.

AFRIKA.

V Libiji so Angleži zavzeli oazo (zele-nico) Džarabub in z njo vred 800 italijanskih vojakov. V Eritriji pritiskajo Angleži z vso silo na dobro utrjeno mesto Keren, o katerem trdijo, da se bo moral vsak čas predati, sicer bodo izgube prevelike. Keren brani 30.000 Italijanov. V Abesiniji se angleške čete vedno bolj bližajo glavnemu mestu Addis-Abebi. V Abesiniji že delujejo 4 angleške kolone, ki jih uspešno podpirajo domači abesinski četniki. V Somaliji so zavzeli zopet glavno mesto Berbero po krvavih borbah končno Angleži. Italijanske čete so po večini odrezane od morja. V teh bojih je našel smrt poveljnik italijanskih obrambnih čet general Orlando Lorenzini.

Politični obraz sveta

V minulem tednu je bilo glavno politično zanimanje še vedno krog JUGOVZHODNE EVROPE. Še vedno velja in drži, da Nemci na zahodu prej ne bodo začeli odločilne bitke, dokler ni na jugovzhodnem delu Evrope vse urejeno po njihovih načrtih. Do zdaj jim je šlo vse v redu. Niti Romunija, niti Bolgarija, niti Sovjetska Rusija niso prekrizale njihovih računov. Toda Nemčija hoče vedeti mnenje in zadržanje tudi drugih držav na Balkanu, kakšno stališče bodo zavzele do novih dogodkov. Nemčiji gre za to, da čim prej konča italijanko-grški spor in s tem odpravi grško fronto. Vse to naj bi bilo prej, preden bi Angleži izkrcali v Grčiji svojo veliko armado. Grčija je torej nekako za Angleže in Nemce odprto ozemlje.

Zato hoče imeti Nemčija popolno jasnost glede Turčije in Jugoslavije. V tem oziru je Nemčija napravila potrebne prijeteljske korake pri nas in Turčiji predno bi z bolgarske strani posegla s svojimi četami v Grčijo.

Kar se tiče

TURČIJE

vemo, da je Hitler osebno pisal pismo predsedniku Turčije Ineniju. Kaj je pisal Hitler in kaj je predsednik Turčije odgovoril, točno ne vemo, toda po pisanju turškega časopisja bo se dalo reči, da je Hitler vprašal, ali bo šla Turčija Grkom na pomoč, če Nemčija prisili Grčijo k miru. Obenem je bila izražena tudi želja, da Nemčija želi s Turčijo gojiti prijateljsko razmerje in bo celo jamčila za nedotakljivost turških meja, če bo stopila Turčija k trozvezi. Na isti način se da tudi razbrati odgovor turškega predsednika Inenija kanclerju Hitlerju. V tem odgovoru je predsednik Turčije povedal, da Turčija želi živeti v miru in prijateljstvu z Nemčijo, a da bo

spoštovala svoje obveznosti do zaveznikov. Vsekakor torej Turčija vztraja pri svojem zavezništvu do Angležev. Tudi o nevarnosti, ki bi pretela njeni neodvisnosti in kedaj bo primorana seči po orožju, bo sodila Turčija sama. Zanimivo je, da je imel takoj za tem turški zunanji minister Saradžoglu sestanek na Cipru z angleškim zunanjim ministrom Ede-nom. Oba sta se strinjala z glede skupnih vprašanj. Med tem pa Angleži izkrcavajo svoje čete na grških tleh. Ves položaj je zamotan tudi zaradi nestalne zadržanja Sovjetske zveze. Vendar pa pravijo Nemci, da so s turškim odgovorom zadovoljni, a ravnotako pravijo tudi Angleži.

JUGOSLAVIJA TRDNO VZTRAJA NA SVOJEM STALIŠČU,

da hoče za vsako ceno ohraniti svojo neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost. In v tem ozračju so se vršila posvetovanja med našimi in nemškimi zastopniki. Vršilo se je vse v duhu, ki vlada med sosedi — prijatelji. Mi razumemo težnje Nemcev, a Nemci razumejo tudi nas. V ta namen je bila zadnji petek ponoči od 9. ure do polnoči važna seja naše vlade, na kateri so pretresali zunanjepolitični položaj naše države. Zaenkrat vemo o tej seji samo to-le obvestilo:

Pod predsedstvom predsednika kr. vlade in zastopnika notranjega ministra Dragiša Cvetkoviča je bila nocoj (v petek) seja ministerskega sveta, kateri so prisostvovali vsi člani vlade. Seja se je pričela ob 21. in trajala do 24. Vsa seja je bila posvečena razmotrivanju aktualnih vprašanj v zvezi z današnjim zunanjepolitičnim položajem.

Vendar upamo, da bodo pojasnili, kaj so se posvetovali na tej dolgi nočni seji. Priznati moramo, da se je naše ljudstvo držalo v teh dneh naravnost sijajno.

Vse najrazličnejše govorice in nestalni dogodki ga niso vznemirjali. Niso se dali begati od raznih prišepetalcev. Naši ljudje dobro vedo, da živijo v dobi, ki sega daleč nazaj v junaško preteklost, a tudi v dobi, ki sega daleč naprej v bodočnost. Upajmo, da so sklepi naše vlade taki, da ne bo omadeževana čast in slava našega junaštva in bodo odgovarjali našim koristim. Naš šestnajstmilijonski narod preveva ena skupna misel in želja, da hoče v tem smislu podpreti delo naše vlade z žrtvami, ki jih noben drug narod ne doprinese rajši, kakor naš, ko ve, da gre za svobodo.

V AMERIKI

gre vse z mrzlično naglico. Roosevelt je razložil v svojem govoru, zakaj tako ogromna pomoč demokratičnim državam. Amerika namreč ne sme čakati, da bi bila Anglija popolnoma uničena, ker s tem pride tudi Amerika v neposredno nevarnost. Zato je zagotovil Angliji takojšnjo vsestransko pomoč do končne zmage. Žrtve, ki si jih je naložila Amerika, niso vržene kar nekam v prazno. Amerika je sedaj postala prava orožarna za vse demokratične države. Saj je že določila 550 milijard din (kar je 40 krat več kakor pa znaša naš celoletni državni proračun) za nakup orožja in municije. Roosevelt je tudi izjavil, da še nikoli ni imel ameriški narod v svoji zgodovini take naloge, ki bi bila vredna brezpogojnih žrtev, kakor je sedaj, ko brani demokracijo. Pravi nadalje, da Amerika s to svojo odločitvijo ustvarja novo zgodovino. To niso sklepi enega moža, ampak 130 milijonov ljudi.

Toda na Tihem morju postaja za Ameriko Japonska nevaren nasprotnik. Zato je prišel japonski zunanji minister Macuoka v Evropo, da se pogovori s trozvezo, kako bi čimbolj navezali Ameriko na Tiho morje in s tem zmanjšali ameriško pomoč Angliji. Zdi se, da bodo plameni vojnega požara zajeli tudi daljni vzhod.

Živežne zaloge v Franciji so skoraj izčrpane.

V bogati Franciji, ki je imela vsega v izobilju, primanjkuje živeža. Ribje meso je postalo redkost. Maslo (zmočaj) pa je že prava slaščica. Franciji grozi huda lakota, razen, če se ji posreči uvoziti 500 tisoč ton pšenice prek morja. V Ameriki so razumeli njihovo stisko in so jim obljubili pomoč. Nekaj ladij z živežem so že poslali, večino pa sedaj nakladajo. Spočetka je ovirala Anglija s svojo blokado prevoza ladij. Toda Angleži so na prigovarjanje Amerike popustili in pustili prosto pot francoskim ladjam, ki prevažajo živež iz Amerike.

Kakor vemo, velja angleška blokada v prvi vrsti predvsem Nemčiji, da bi jo izstradala. Toda Nemčiji je na široko odprta ruska žitnica. In Sovjeti izvažajo v Nemčijo noč in dan. Pravijo celo, da bodo vse druge evropske države prej stradale kakor pa Nemčija.

V Ameriki so že začeli na veliko nakladati živež za nezasedeno Francijo, ker je dala francoska vlada v Vichyju Ameriki zagotovilo, da ne bo pošiljala živeža dalje v zasedeno Francijo. Razdelitev živeža bo nadzoroval ameriški Rdeči križ.

Nemški otroci se selijo.

Nemške oblasti so odredile, da se morajo odseliti otroci iz področja Berlina in vseh industrijskih mest v zahodni Nemčiji zaradi letalskih napadov angleških letal. Preseljujejo jih v Češko-moravsko in na Slovaško. Tako je že iz Hamburga odšlo 59000 otrok in iz Frankfurta več tisoč otrok na Slovaško.

Nedelja

Judje nameravajo Jezusa kamenjati.

Tisti čas je govoril Jezus judovskim množicam: Kdo izmed vas mi more dokazati greh? Če vam govorim resnico, zakaj mi ne verujete? Kdor je iz Boga, božje besede posluša. Zaradi tega jih vi ne poslušate, ker niste iz Boga. - Judje so mu tedaj odgovorili: Ali ne govorimo prav, da si Samarijan in da imaš huđega duha? - Jezus je odgovoril: Jaz nimam huđega duha, ampak častim svojega Očeta in vi mi čast jemljete. Jaz ne iščem svoje časti; je, kateri jo zahteva in sodi. Resnično, resnično, povem vam: Če kdo moj nauk spolni, vekomaj ne bo videl smrti. - Judje so mu torej rekli: Zdaj smo spoznali, da imaš huđega duha. Abraham je umrl in preroki, in ti praviš: Če kdo moj nauk spolni, vekomaj ne bo okusil smrti. Si mar Ti večji ko naš oče Abraham, ki je umrl? Tudi preroki so umrli; koga sam sebe delaš? - Jezus je odgovoril: Ako bi jaz čutil sam sebe, bi moja čast ne bila nič. Moj Oče je, ki me časti, o katerem vi pravite: naš Bog je; pa ga ne poznate, a jaz ga poznam. In ako bi rekel, da ga ne poznam, bi bil podoben vam, bil bi lažnik. Toda poznam ga in njegovo besedo spolnujem. Vaš oče Abraham se je silno veselil, da bo videl moj dan; videl ga je in je vzradoval. - Judje so mu torej rekli: Še petdeset let nimaš in si Abrahama videl? - Jezus jim je rekel: Resnično, resnično, povem vam: Preden je bil Abraham, sem jaz. - Tedaj so pograbili kamne, da bi jih vanj vrgli, Jezus pa se je skril in odšel iz templja. (Jan. 8, 46-59.)

Kristus med drugim pravi, da »ne bo videl smrti vekomaj, kdor spolnjuje njegovo besedo. S tem je hotel reči: Vi mi očitate, da imam huđiča, jaz vas pa zovem v večno življenje. Judje so nato razsrdili radi besed, »da smrti ne bo videl,« ker so pač že sami bili mrtvi v tisti grešni smrti, katere bi se lahko izognili.

Ako Gospod pravi, da ne bo videl smrti vekomaj, kdor spolnjuje njegovo besedo, ima tu v mislih večno smrt, zavrženje, pekel v družbi satana in njegovih angelov.

Kaj je torej smrt? Ločitev od telesa. S smrtjo odložimo težko naloženo breme. Gorje pa, če človek nosi drugo, grešno breme, ki ga pogrezne v pekel. O tej strašni smrti uči Jezus, da je ne bo videl, kdor spolnjuje njegovo besedo.

Poln ljubezni in potrpežljivosti govori Jezus z nasprotniki. In ko mu ne verjamejo, jih vpraša, ali ga more kdo obdolžiti greha. Njihov odgovor pa je: »Samarijan si, huđega duha imaš!«

Dandanes bi nekateri rekli: »Neumnež si, neumna je vera in čudeži, ki se baje godijo, niso nič drugega, kakor naravne, nam še neznanne moči.«

Sveta vera pa je le stvar, ki je nas ne bodo učili brezverski časnikarji, tudi ne tisti učenjaki, ki morebiti raziskujejo razne tajnosti v naravi. Vera je le smilenost z nebes, ki sije na svet kakor sonce na sprotoletje, da začne polje roditi.

Ljudje, ki se brigajo le za užitek, za denar, za čast, so kakor krt pod zemljo, ki še morebiti sonca ni videl in ki mu je sonce tako zoprno, da ga ne mara gledati.

Vernik pa je podoben škrjančku, ki pod vročim soncem poje Bogu svoje hvalne psalme.

Ko bi krt mogel misliti, kakor misli toliko nevernih ljudi, bi stresel s svojo glavo in ugibal, kako je škrjanček neumna, da se giblje v soncu, namesto da išče črve in hrošče pod varno zemljo.

Posledice španske državljanske vojne.

Državlјanska vojna in prstožidarska-socialistična vlada v Španiji je prizadela vskemu življenju veliko škodo. Madriski škof je dal o tem pretresljive podatke o predmestju Puente-Vallecas. Tu ni bilo krščenih okrog 10.000 otrok, 80 procentov se jih ni znalo križati, kaj šele, da bi znali moliti očenaš ali vero. Med odraslimi jih je v zadnjih letih 89 procentov umrlo brez zakramentov.

Jugoslavija ni zbegana.

Posnemamo iz „Novosti“.

»Vznemirljivi glasovi o položaju in najbližnji bodočnosti poedinih balkanskih držav, posebno Jugoslavije, polagoma pojemajo, vznemirjenje in nervoza, ki se je pojavljala kot posledica živčne vojne, ki so jo od zunaj vodili proti nam, prepušča mesto mirnemu in logičnemu presojevanju položaja. Povratek celokupne naše javnosti na to edino pravilno pot zopet dokazuje nepotrebost in škodljivost podleganja tujim glasovom in namigavanjem, ki niso v zvezi z razvojem dogodkov in prihajajo z raznih strani bodisi zlonamerno z namenom pokvariti naš položaj, bodisi da bi poskusili, kaj bi mi na to rekli. In zopet se je pokazalo da je edino pravilna pot v ocenjevanju položaja tista, ki se ozira na našo jasno povedano in pokazano voljo, ohraniti na vsak način, naš mir in — vsekakor brez kakršnega koli odstopanja — našo narodno čast in državno neodvisnost. Če gledamo na položaj s tega vidika, bo

vsakemu jasno, da naša zunanja politika niti enkrat ni šla s poti, kakor je označena v deklaraciji o naši nevtralnosti, v poudarjanju našega vse globljeja prijateljstva z vsemi sosedi in neomajno voljo, ohraniti državno ter narodno nedotakljivost. Mnogi mislijo, da so nekateri obrambni koraki, ki jih je storila in še dela Jugoslavija, kakor delajo tudi druge države, posledica nervoze in strahu pred neizvestnostmi bodočnosti, dočim so ti koraki v resnici prva državna in narodna potreba, ki izvira prav iz naše dostojanstvene odločnosti, ohraniti pridobitve nadčloveških borb in žrtve prejšnjih in sedanjih rodov. Samo taka odločnost dviga iz dneva v naš mednarodni ugled in vzbuja spoštovanje tudi drugih držav ter narodov, zlasti tistih, ki so za svoje zedinjenje ter utrditev morali ter še morajo voditi borbo, ki je zvečine vsebina tudi sedanje vojne.«

Mura, zakaj nam to delaš?

Mura, zakaj nam delaš toliko kvara? Zakaj se tako besno zaletavaš iz brega v breg? Zakaj nam trgaš in odnašaš rodovitne njive, lepe ograde in sočne senožiči, kjer bi nam rasla krma in kruh?

Zakaj nam ruješ drevje in jih odnašaš s seboj?

Zakaj ne daš miru niti skromnim hišam, da se marsikatera mora odmakniti tvoji prehudi razsrženosti?

Zakaj delaš iz kmetov siromake?

Zakaj tudi mlinom ne daš miru, ko jim lomiš kumpe, trgaš verige in marsikaterega vzameš s seboj na nevarno pot?

Zakaj že dolga desetletja prekapleš naše prekmurske vasi, ki si jim že sprevala in sprekopala polovico njihove zemlje?

Mura, povej nam, zakaj vse to?

In Mura, bi hlavno, v nezadržani nag-

lici odgovorila, kakor da bi dolga leta čakala na ta vprašanja:

Napravite mi cementirane stene, med katerimi bom imela udobno strugo, kjer bom neovirano lahko uganjala svoje norčije. Dokler me pa boste dražili samo v vrbovim vejevjem in ustavljali le z vrbovimi perutnicami, posute s kamenjem, ne bom mirovala vekomaj.

In vaši mlinarji naj svetijo nedelje in svetke. Naj dajoje vrhano mero in pošteno vago, da bo kmet in siromak zadovoljen s tem, kar mu naneljejo, pa ne bodo več čutili moje upravičene jeze.

Ljudje naj si bodo bratje na obeh svojih bregovih, da bom vezalje med njimi in ne meja, pa jih bom z ljubeznijo objemala.

Tako bi odgovorila Mura, če bi znala po človeško govoriti, tako pa se ji le mudi, mudi, naš kmet pa občutno škodo trpi...

Obmurski kmet.

DROBNE VESTI

»Jugoslavija ni nastala za zeleno mizo, ampak z žrtvami vseh delov države«, je zapisal »Berliner Börsen Zeitung«, ki pravi nadalje: »Nobenemu od sosedov Jugoslavije ni na tem, da bi bila Jugoslavija oslabiljena. Interesom sosedov Jugoslavije odgovarja najbolj to, da Jugoslavija še naprej ohrani svoj čvrsti položaj. Jugoslavija, ki je gospodar najvažnejših potov, ki vodijo skoz Srednjo Evropo na Vzhod, predstavlja že od začetka vojne močan činitelj na Balkanu in potem takem zelo pomenben odpor proti vsem tistim, ki hočejo, da bi se vojna razširila v tem delu Evrope.«

Madjarski zunanji minister Bardossy

Pred Križanim.

Preveč smo ga navajeni. Že iz detinskih let je zarisana njegova podoba na zenico naših oči. Kar spomniti se ne moremo, kdaj in kje smo ga prvič videli. In povsod ga srečujemo v hiši, v cerkvi, na polju in gozdovih, na križopotjih in gorskih slemenih in to v različnih oblikah. Tako nam je postal nekaj vsakdanjega, ne da bi našel poseben odmev v naših dušah.

In vendar je križ v vsaj svoji enostavnosti znak bolečin, bridkosti in smrti — pa tudi znak moči in poguma, znak življenja. Kot tak nas srečuje v življenju Gospodovem pa tudi v našem življenju.

Tam v Jeruzalemu, na Pilatovem dvorišču, gledaš ogromen križ. Evangelij pravi, da je moral vojščak, ko je Jezus zaklinal na križu: — Žejen sem! natakni gobo namočeno s kisom, na trs, da mu jo je podal z ustom — ni je mogel podati z rokami. Potemtakem je bilo daljše, vkumesno bruno križa, če pomislimo, da ga je moral iti precej tudi v zemljo, vsaj 4—5 metrov dolgo. In da so mogle biti na križ pribite roke raztegnjene, je moralo imeti prečno bruno približno dva metra. In če vzamemo, da sta bila trama vsaj 20 cm široka in debela, potem lahko pomislimo, kak-

je bil pretekli teden pri Hitlerju. O čem sta se razgovarjala, javnosti ni znano. Bardossy sam je izjavil le, da ima Nemčija veliko razumevanje za madjarski narod in da cenil stvarno stališče Madjarske.

Italija je slavila 22. letnico odkar je ustanovljen fašizem. Dne 23. marca 1919 leta se je začelo to revolucionarno gibanje črnih srajc.

Sovjetska zveza in Turčija se zblizujeta. Med Turčijo in Sovjetsko zvezo so se začeli diplomatski razgovori, kar je vzbudilo v Evropi pravo presenečenje. Kakšne sadove bodo prinesli ti razgovori bo pokazala bodočnost.

Nemški listi pravijo, da so bili na seji belgrajske vlade sprejeti zgodovinski sklepi.

šno težo je sprejel na sebe razmesarjeni Jezus.

In je sam nesel svoj križ ter je šel na kraj, ki se imenuje po hebrejsko Golgota. Sam je torej moral nesti svoj težki križ in to pri belem dnevu, sredi množice skozi ves Jeruzalem... Vojaki so s trombentami klicali skupaj gledalce, brezštevilna truma zasmehujočega ljudstva je drla za njim. Suvali so ga, topli, kleli in zasramovali.

Morala je biti to zares prava križeva pot! Kako pada Gospod pod težkim križem! Kako moči kri, kar je je še ostalo v telesu, to zločinsko, zakrknjeno zemljo judovsko!

Proti poldnevu prinese Gospod svoj križ na vrh golgotske vzpetine in tam ga položi na zemljo poleg izkopalne jame. Krvoloki zgrabijo Kristusa, z divjo silo potegnejo pred neštetim ljudstvom z njega njegova oblačila, po krvi vsa sprijeta s telesom. Vse rane se zopet odpro, bolečina bičanja se takorekoč obnovi.

Krvavega vržejo na križ. Glejte! Kako raztegujejo po brezčutnem lesu njegove roke in noge, da se trgajo kite in žile, da pokajo in uhajajo iz sklepov njegove kosti!

Že stojijo z rablji in žebliji in dvignjenimi kladivi: stotnik da poveže — in prične se krvavo grozno delo. Čujte u-

Do sedaj so dobili Angleži 3600 letal iz Amerike. Amerika dela za Anglijo z vsaj 1.000 letal. Anglija ima se laj več letal kakor kdaj koli poprej. Tako da sedaj razpolaga že z precejšnjimi letalskimi rezervami. V zadnjem času so dali Amerikanci v boj 6 različnih tipov novih letal, ki letijo zelo hitro, daleč in visoko. Amerika je v zadnjih desetih mesecih poslala v Anglijo 3600 letal. 16.000 pa pride v doglednem času. Obenem pa bo v najkrajšem času prodala Angliji 400 novih trgovskih ladij za 500 milijonov dolarjev.

Dobro jo je opeharila za devet tisočakov. Neke vedeževalka je napovedovala neki kmetici iz okolice Čakovca njeno bodočnost. Vedeževalka je kmetici naročila, naj prinese in položi na mizo ves svoj denar. Res je poiskala denar in položila na mizo lep znesek 9000 din. Vedeževalka ji je ukazala, da mora zažmiriti med tem pa ji je ona govorila o bodočnosti, o sreči in bogastvu, ki jo čaka. Kmetica je morala žmiriti cele tri ure, ker če bi samo enkrat odprla oči, bi se vse njene napvede preobrnilo v zlo. Ko je nazadnje le dprla oči, je videla, da ni bilo v hiši ne vedeževalke in ne denarja. Vse je šlo s sretno sleparko, ki jo zaman iščejo.

Do sedaj je bilo potopljenih 8 jugoslovanskih tovornih parnikov, ki so plovili po raznih morjih. Večino teh ladij je doletela nesreča v bližini Gibraltarja in v bližini Anglije. Sicer so se te ladje izogibale najbolj nevarnih pasov, toda podmornice se pojavljajo tudi na takih morjih, kjer jih nihče ne pričakuje. Treba je vedeti, da so naše ladje prevažale blago tudi v tuje države.

Zadnji nedeljo je prispel v Moskvo japonski zunanji minister Macuoka.

Kako napadajo nemške podmornice? V sedanji vojni je podmorska vojna proti Angliji tako velika in učinkovita, da Anglija s pomočjo Amerike polaga največjo skrb ravno na brambo pred to nevarnostjo. Nemške podmornice namreč napadajo v jatah. To se pravi, podmornice napadajo tako imenovane konvoje ali skup trgovskih ladij, ki jih ob straneh spremljajo rušilci in male križarke, tako, kakor jata volkov napade čredo, ki jo varujejo ovčarji. Ako jato podmornic vodi drzen poveljnik in ako je moštvo, kakor mora biti, potem tak nenadni in nagli napad z vseh strani vedno povzroči v sovražnem konvoju nered in zmedo. Posadka trgovskih brodov izgubi glavo, topničarji streljajo, ne da bi prav merili in krmarji nervozno vrtijo krmilo zdaj na desno, zdaj na levo. Posadka podmorniške jate mora seveda jako hitro delati, preden se konvoj ne zave, kakšen je položaj in se začne braniti pravilno.

»Francija se ne bo uredila in obnovila, če ne bo prav vsak prijel za delo. Lenoba, ki je bila včasih greh, je danes izdajstvo. Goljufati je bilo vedno grdo, danes pa je zločin,« je zapisal v svoji okrožnici nadškof Toulousa msgr. Saliege. »Danes moramo vsi na delo na polje, v delavnico in nikomur ne sme biti več dovoljeno, da bi lenaril.«

darce kladiva, kako odmevajo po Golgoti! V roke zabijejo žeblje, v tiste preblage roke, ki so vse blagoslavljalne.

Bolečina! Samo pomisliti vse to je strah, kaj šele trpeti.

Bilo je ob uri, ko so duhovniki v templju na Moriji klali velikonočna jagnjeta in so izraelski hišni gospodarji pritrjevali vsak svoje jagnje na kol, da bi ga pripravili za velikonočno jed, ob isti uri je ležal tudi Jezus, to jagnje božje, pribit na lesu križa na Golgoti, da izkrvavi kot velikonočno jagnje.

In zdaj — zdaj zarjavejo zveri v človeški podobi, da se skrije sonce v nemi grozi za oblake, divji krik žaženo, da se razlega po okolici doli do Jeruzalema — in dvignejo križ in ga močno zasadijo v izkopano jamo; da se strese od bolečine celo razmesarjeno telo, na njem razpeto, da se zatrgajo na žeblihih roke in noge, da omedli razbolela presveta glava — Kristus pa zaječi v silnih mukah...

Tu stoji zdaj križ, in na njem visi Kralj večne slave, na najsramesnejšem kraju, ob najslavesnejšem dnevu vsemu ljudstvu v zgedovanje, pribit na najstrašnejši način, med dvema razbojniki-koma.

Zares! Kaj vse ne trpi Gospod, viseč in umirajoč na križu! **R. J.**

Po Slovenski Krajini

ZARAZUMELA STA POTREBO ČASA.

Knar Ana, roj. Kleis, doma iz Sebeborca je poslala 1100 din podpore za tiskarno sv. Družine in to brez kake prošnje. Prvi je napravil to plemenito gesto dekan Krantz Jožef, ki je istotako poslal 1000 din podpore za tiskarno. Oba darovnika sta uvidela potrebo časa in razumeta željo sv. očeta, naj se podpira katoliški tisk. Kajti podpiranje katoliške tiskarne je podpiranje katoliškega tiska. Zmotne blodnje današnjega sveta, ki črpa svoje zmote v prvi vrsti iz slabega časopisja, je možno omejiti in zavreti le na ta način, da krepko podpremo katoliški tisk in njegovo delavnico — katoliško tiskarno.

Pri vseh drugih narodih, kakor tudi posebej še pri slovenskem narodu, so že zdavnaj sprevideli, kaj pomeni dober tisk in katoliška tiskarna. Zato so Slovenci oboje podprli z odprtimi rokami. In sadovi te podpore so bogati in vidni: v Sloveniji onstran Mure noben list ni tako razširjen, kakor katoliški in nobena tiskarna ni v toliki meri obložena z delom in to z delom za vsestransko korist in zveličanje duš, kakor katoliške tiskarne.

Tudi pred kratkim otvorjena tiskarna frančiškanov na Rocnem pri Ljubljani uživa bogato naklonjenost dobrih duš, ki jim pomagajo s svojimi darovi izplačevati naročene stroje.

Naj nam ne zamerita naša dva plemenita darovnika, da njun, na tihem poklonjeni dar spravljamo na beli dan. Sili nas k temu globoka hvaležnost in pa veselje, ki napolnjuje vse dobre duše, ko vidijo skromna, a v nesebičnosti bogata srca, ki skušajo zajeziti povodenj slabih časopisov z bogatimi podporami za dober tisk in katoliške tiskarne. Bog povrni obema darovnikoma za v božjo čast in zveličanje duš poklonjeni dar!

Upravni odbor
zadruge »Tiskarne sv. Družine«
KLEKL JOŽEF,
t. č. predsednik.

Osebnosti. Diplomirala sta na pravni fakulteti ljubljanske univerze g. Jožko Cigan, doma iz Črensovcev in g. Ignac Kranjec, doma iz Polane. G. Cigan je brat Franca Cigana, salezijanskega duhovnika v Ljubljani, g. Kranjec pa je brat pisatelja Miška Kranjca. — Čestitamo!

Tudi v Soboto se je prismejala sreča. Glavno nagrado pri žrebanju (srečkanju) knjižnih nagrad Mohorjeve Družbe v Celju, je prisodila sreča g. Škara botu Francu iz Sobote. Dobil je knjig za 2500 din. Med drugimi so še dobili: preč. g. Ivan Camplin, provizor v G. Petrovcih, knjig za 250 din, Martinišče v Soboti, knjig za 200 din,

Karel Derkač, akademik iz Cankove, knjig za 50 din, preč. g. Miška Jerič, ekspozit v Kuzmi, knjig za 50 din. Knjige si smejo nagrajenci izbrati po želji.

V Soboti se je začela živahna gradbena sezona. Novo šolsko poslopje bo kmalu dobilo streho. Tudi železničarji urejajo na Radgonski cesti svojo stanovanjsko hišo in bo kmalu pripravna za vselitev. Tudi dvonastropna hiša advokata Bajleca bo kmalu dograjena.

Smrt godbenika v Soboti. V Soboti je umrl Mitkovič Ludvik, znani muzikant v Soboti. Na zadnji poti ga je spremljala godba Baranja. Zapušča svoji ženi petero nepreskrbljenih otrok. Naj v miru počiva — ostalim naše sožalje!

V Soboti so ustanovili poleg že obstoječe Osrednje zadruge novo Gospodarsko zadrugo pod vodstvom g. Žižka, posestnika in župana v Bogojini. Nova zadruga je že registrirana in bo v kratkem začela poslovati. Pravijo, da ima zadruga pol milijona dinarjev obratnega kapitala.

Misijon v Lendavi. Od 30. marca do 6. aprila se bo vršil v Lendavi misijon, ki ga bodo vodili salezijanci. — V istem času od 30. marca do 2. aprila bodo imeli tudi na Hotizi tridnevno, ki jo bo vodil preč. g. Lovrenčič, salezijanec v Soboti. Želimo vsem lendavskim farnikom in Hotizancem, da jim ta notranja prenovitev in poglobitev prinese resničen notranji mir, ki ga je zunaj v svetu tako malo.

Povodnji v Lendavi. Kakor lanske, tako so tudi letošnje poplave napravile v lendavski okolici ogromno škodo. Vode so se zbrale iz vseh krajev in ker niso imele odteka, so se potem razlile po rodovitnem polju in povzročile našemu kmetu veliko škodo. Oblasti bi mogle že nekaj ukreniti proti tem občutnim neugodam, včasih bi bilo pač le kakih manjših popravil potrebno in bi bilo precej pomagano. Stari ljudje pripovedujejo, da je bilo nekaj drugače. Tako je bil velik most, ki ni oviral odteka vode, a sedaj le majhen mostiček, ki so ga tako dolgo delali, še dalj pa popravljali. Mimoidoči se nadalje radovedno sprašujejo, zakaj neki so na Črncu zapornice, ki ovirajo odtok vode in tako na umeten način še delajo več škode. Kaj, ali ne bi bilo mogoče pozimi in ob času poplave odstraniti jih, ob času kopalne sezone, če so že tako nujno potrebne, bi pa jih lahko postavili nazaj. — Veliko kvari tudi to, da Ledava, Mura in Črnc niso regulirani. Tako pa poplava dela v tem delu vsako leto večmilijonsko škodo. Treba bo na vsak način začeti čimprej z regulacijo teh vod. Na ta način bi bilo zaposlenih dosti našega delavstva, ki mu ne bi bilo treba iti v tujino. Oa

nem zakonu 52 leti in dočakala lepo starost 67 let! — Sam dobri Bog ve, koliko žalosti in trpljenja je morala pretrpeti v teh letih, ki ji je božja Previdnost namenila! Toda videli so vsi, da je znala vse, karkoli jim je Bog poslal, sprejeti vdanost v voljo božjo.

Čestokrat je vzpodbujala druge in samo sebe z besedami »Naj se zgodi volja božja!« To je bilo njeno geslo v življenju in tudi v njeni bolezni. Tudi tedaj, ko je trpela neznozne bolečine in ji jih niso mogli olajšati, so njene ustnice vedno ponavljale »Naj se zgodi volja božja!« In ko se je bližala zadnja ura je držala v rokah sv. razpelo, ga neprestano poljubljala in neštokrat ponavljala »Jezus, Ti si toliko trpel za me, jaz pa tako malo trpim za Te.« — Resničen je pregovor: »Kakršno življenje, taka smrt!« — Lepo je bilo njeno življenje, lepa je bila tudi njena smrt!

Težko je pri srcu vsem, ki so jo poznali, da je za vselej odšla od nas. Pa ne samo domačim in sorodnikom, ampak tudi revežem, katerim je bila res prav skrbna mati in velika dobrotnica. »Kdo bo sedaj skrbel za nas, kdo nam bo pomagal«, so govorili siromaki ob njenem mrtvaškem odru. Za vsakogar je imela lepo besedo, vsakomur je rada pomagala, ki jo je prosil pomoči.

Na zadnji poti jo je spremljalo veliko število sorodnikov, prijateljev in znancev. Nepopisna žalost je navdajala zlasti srca njenih otrok, ko so se morali posloviti od groba in se vrniti domov brez nje — svoje matere...

tega bi imelo naše ljudstvo trojno korist: voda bi se ne več razlivala po poljih, siromašni in najpotrebnejši ljudje bi prišli do zaslužka ter ostali na ta način doma na svoji zemlji.

Iz jeze zažgal oslco slame. Neki 60 letni kmet, doma iz Šalovec, je bil nekaj jezen na svojega soseda. Neki večer se je pa napil in ko se je vračal domov, je zavil na sosedovo dvorišče, tam prižgal vžgalico in jo vtaknil v slamo. Nato, pa jo je mislil odkuriti, toda dečki, ki so ravno prišli po cesti, so mu to preprečili. Najbrž bi nastala zelo velika škoda, če ne bi ti dečki takoj pogasili ogenj.

Smrt matere številne družine. Dne 18. marca 1941. so v Krogu odnesli k večnemu počitku 77 letno H e g e d ũ š Trezo. Pokojna je bila mati enajsternih otrok, izmed katerih so trije umrli že v detinskih letih, a ostalih osem, 5 sinov in 3 hčerke, je vzgojila v pravem katoliškem duhu, da so danes ponos družine. Sama je bila vzgledna katoličanka in vzorna tretjerednica. Bila je tiha in miroljubna po svoji naravi, a tem bolj delavna. Saj jo je kar zanimivo bilo gledati, kako je v času, ko so še bili njeni otroci nedorasli, krepko pomagala svojemu možu kovaču nabijati po nakovalu. Kakor dobro izvežban pomočnik je vihtela kladivo. Naj ji sveti večna luč — ostalim pa naše sožalje!

Župnijski urad v Pertoči se toplo zahvaljuje banu dr. Natlačenu za podporo v znesku 4000 din, ki jo je naklonil za zidanje nove cerkve.

Velikonočne počitnice za vse šole bodo po odredbi prosvetnega ministra dr. K r e k a trajale od 10. do vključno 22. aprila.

Glas iz kmetijskih vrst. Sedaj, ko se je začelo sprotolejnje delo na poljih, je šlo tudi mnogo vprežne živine v obrambo naših mejah. Da ne bi nujna sprotolejnja dela po njivah zelo zastala, prosijo posestniki konjev, naj občinske uprave uredijo nekako tako, da bi jim kravarji pomagali orati po njivah. S tem lepo pokažemo svojo zrelo kmetško zavest in skupnost, da razumemo drug drugega in skupna nevarnost rodi skupno pomoč. Žrtvujmo se za svobodo in neokrnjenost naše zemlje vsi!

Pred nekaj dnevi so zalotile naše oblasti neke tihotape. Pri tej priliki je bil eden od njih lažje poškodovan.

Pri drugi priliki so pa odkrili neko prav pretkano tihotapkinjo zaharina, ki je svoj obrt dosedaj mirno vršila. Celo v Mariboru in Ljubljani so jo že dobro poznali. Tudi v Zagrebu je imela svoje postojanke, kamor je nosila svojim odjemalcem tihotapsko blago. Dobili so jo baje nekje na potu, ko je ravno hotela svojo trgovino razpresti. Doma so ji vse premetali, ker pa drugega nso našli kot samo okrog 30.000 Din, so sedaj stalno na preži, če bi kaj zapazili sumljivega.

Njeno telo počiva v hladni zemlji, a svetel vzgled njenega krščanskega življenja sveti osirotelim otrokom in možu.

Naj v miru božjem počiva in čuva nad svojo družino — ostalim pa naše sožalje!

Op. ur. Pokojna Ana Bakan je bila vneta širiteljica naših listov in mati preč. gospoda Ivana Bakana, salezijanskega duhovnika. Bila je operirana na nogi, a jo je čez pol leta zadela kap. Bila je tretjerednica in goreča častilka Matere božje. Saj so v njeni domači hiši in na polju pri delu vedno odmevale Marijine pesmi in pri tem so ji pridno pomagale njene hčerke. — Če je mogla, je šla vsak dan k maši, če pa sama ni mogla, je poslala enega izmed domačih, da izkaže ljubezen do evharističnega Kristusa. Njeno srce ni poznalo hinavščine in svaje in noben siromak ni odšel praznih rok od njene hiše. Čudovito je znala tudi vsakega potolažiti, kdor je prišel k njej po nasvet. Zato je razumljivo, da jo je velika množica ljudi sprejavala na zadnji poti, ne samo domači farniki, ampak tudi drugi. Sv. mašo je daroval njen sin Ivan, obredne molitve pa so opravili razen domačega g. kaplana še ravnatelj »Martinišča« v Soboti g. Vogrin, ravnatelj »Marijanišča« v Veržeju g. Kuk v spremstvu prefekta ter domačina — klerika. — Tudi zastopnica Marijine družbe G. D. se je lepo poslovila od nje, Zlasti pa se je privabilo solze v oči ganljivo slovo šol. upr. g. Špragerja. Naj ji bo Bog bogati plačnik za ves trud, ki ga je imela pri širjenju naših listov!

ZADNJE MINUTE...

Dne 25. marca popoldne ob pol treh je bila na Dunaju v dvorcu „Belvedere“ podpisana pogodba med Jugoslavijo in državami osišča. Zastopnika Jugoslavije ministrski predsednik Dragiša Cvetkovič in zunanji min. dr. Cincar Markovič sta podpisala pristop Jugoslavije k trojni zvezi. V tej pogodbi je dala nemška vlada Jugoslaviji jamstvo, da bo vedno spoštovala neodvisnost in ozemeljsko nedotakljivost in se obenem obvezala, da ne bo Nemčija, ne Italija nikdar zahtevali od Jugoslavije prehoda ali prevoza svojih čet preko jugoslovanskega državnega ozemlja.

Grajski kino v M. Soboti

V četrtek, petek in v soboto ob obič. urah in v nedeljo ob (znižanih cenah) ob 11. uri 15 min.

Drama

„OTROK LJUBEZNI“

HILDE KRAHL

V mongolski stepi se odigra usoda lepe Anje...

V nedeljo, ponedeljek in torek ob običajnih urah
Češki vefilm

„Ljudje na ledeni plošči“

František Smolnik, Jan Boháč
LIDA BEAROVA

V filmu, ki je posnet po romanu V. Werner „LIDE NA KRE“

sodeluje tudi naš rojak Zvonimir Rogoz!
Razpotje stoletja, človeštvo v prepad... postavite ledeno ploščo...
S... O... S...

Dotatki: Kulturni filmi, risana šala in „Ufa“ ali „Fox-ov“ tednik!

Razpisano je mesto

blagajnika

na veleposestvu v Beltincih za 1. avgust 1941.

Obširne prošnje s prepisi spričeval in priporočili je poslati na upravo Veleposestva v Beltincih.

KAJ PRAVITE?

Hodil sem na božjo pot na Brezje pa sem se mimogrede okrepčal v gostilni. In kaj sem videl? Videl sem na steni na vidnem mestu napis: Ne preklinjaj!

Hodil sem tudi po štajerskem in sem videl v gostilnah napis: Prepovedano je preklinjati in nespodobno govoriti!

In pri nas?

Po naših gostilnah pa sem videl le napise: Prepovedano je pljuvati po tleh!

Kaj menite g. urednik? Kateri napis je bolj važen...?

Na sedežu lendavskega sreza sem videl zopet nekaj drugega. Tudi tam so bili po stenah nalepljeni napisi. Bili so to javni pozivi pobivalstvu, naj bo previdno in čuječe pred raznimi špijoni, ki hočejo škodovati naši državi. Toda prek teh pozivov so bili nalepljeni razglasi o živinskih sejmih.

Kaj mislite g. urednik, ali je kupčija s svinjami večja vrednota kakor pa narodna trdnost in varnost?

RADIO-APARATI

z dvoletnim jamstvom

KOLESA

DIAMANT in ostale znamke

MOTORNIA KOLESA

DKW, Zündapp, NSU

PISALNI STROJI URANIA

ŠIVALNI STROJI od Din 2.500

Pri

NEMEC J.

MURSKA SOBOTA

Ugodni odplačilni pogoji

Nalezljiva ohromelost svinj.

Ministrstvo poljedelstva je na osnovi čl. 2 odst. 2 in čl. 113 zakona o zatiranju živalskih kužnih bolezni z dne 14. junija 1928. izdalo odredbo o postopanju, da se zatre širjenje »nalezljive ohromelosti svinj«, ki se je pojavila v dravski banovini. Ta odredba se nahaja v Službenih novinah od 15. februarja 1941. št. 36.-XVIII in je stopila istega dne tudi v veljavo.

Ta bolezen se mora na podlagi prej omenjene odredbe javiti oblastem kakor na primer: slinavka in parkljevka, steklina, svinjska kuga itd. Vsakdo, kdor se po tem ne ravna, se bo kaznoval v smislu zakona o odvracanju in zatiranju živalskih bolezni.

Imenovana svinjska bolezen prej v tukajšnjih krajih še ni obstojala in še ni v Slov. Krajini nikjer pojavila. V zadnjih tednih se je pa pojavila tudi tu, tudi tukaj in je napravila mnogo škode. Bolezen je večinoma neozdravljiva in tudi ni doslej nobenih zanesljivih sredstev, da se prepreči obolenje zdravih prašičev. Zato je potrebno, da se vsako sumljivo obolenje svinj javi oblasti, da bode isto izdalo odredbe, da se bolezen ne bode širila.

Znaki bolezni so sledeči: svinja preneha z žrenjem, hodi napeto, potem ohromi na eno ali dve nogi, kasneje navadno na obe zadnji nogi in sedi ter se le s težavo malo vzdigne. Potem popolnoma ohromi in v 6—8 dneh navadno pogine. Pogled je bister, vročine navadno ni. Klanje teh svinj brez predhodnega dovoljenja oblasti je strogo prepovedano, ker se tudi z mesom ta nevarna bolezen raznaša. Kadar odredi država prisilno klanje, se pripozna lastniku živali (zaklanih) primerna odškodnina, ako je bolezen pravočasno prijavil in postopal po zakonu. Raznaša se pa tudi z gnojem, hrano, pomijami, strojačih, ciganih, nakupovalcih. Zato se svetuje, da vsem naštetim osebam dostop do svinj prepove. V slučaju pa, da obstoji sum, da se je bolezen pojavila, se mora to javiti oblasti, občina mora dostop do dvorca takoj prepovedati in sresko načelstvo bode po svojem veterinarju izdalo vse po trebnosti odredbe na licu mesta. Pri tem morajo sodelovati občine.

Sreski načelnik:
Dr. Bratina, s. r.

RAZŠIRJAJTE IN PODPIRAJTE
»NOVINE«!

MATIJA MALEŠIČ:

Kruh

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

»Ne, ne!« Ilonka naglo in odločno dvigne glavo in pogleda sodniku v oči. »Samo pravici hočem pomagati! Ivan je res po nedolžnem zaprt. Ivan ni zažgal.«

»Veste, da morate pred sodnikom govoriti samo golo in čisto resnico? Ali bi prisegli, da je bilo vse tako, kakor ste mi povedali?«

»Stokrat, ne enkrat prisežem! Ivan ni kriv!«

»Kdo ga je še videl, da je ves popoldan in ves večer spal?«

»Moja mati že! Da bi ga kdo drugi videl, ne vem. Mati čakajo pred vrati, če meni ne verjamete...«

»Helena Šiftar starejša!«

Vsa iz sebe je Šiftarka. Še nikdar ni bila pri sodišču. Jezi se na Ilonko, huduje se na Ivana, ki je kriv vseh teh zmešnjav in potov in sitnosti. Ali požiga, ne, požiga pa ni kriv! Kakršen je, je: vihra, trma, zaletel, kalivec miru med sosedi, kalivec miru med sosedi, kalivec Ilonkinega miru — požigavec pa ni! Priseže pred živim Bogom priseže — dasi ni še nikdar prisegla, — da Ritoperjeve hiše ni zažgal Sukičev Ivan. Ni mogel zažgati. Spal je ves popoldan. Videla ga je.

Sodnik narekuje pisarju.

Ritoper si grize nehote na prstih desne roke in nemirno blodi s pogledi po sobi.

Ivan ujame Ilonko za roko, ko se po podpisu plaho umika od sodnikove mize in ne ve, kam bi stopila.

»Ne izpustim te več! Nikdar! Nikdar! Ali pa res zažgem vso vas, da me zdignejo na vislice...«

Tiskarna sv. Družine v M. Soboti; Klekl Jožef, župn. v p.

Vsem častilcem sv. Jožefa.

Mesec marc je posvečen ljubeznivemu in mogočnemu nebeškemu zaščitniku sv. Jožefu, ki je Varuh naše domovine, Zavetnik naših družin in posebni Pomočnik za zadnji uro. V Ljubljani se, kakor znano, v njegovem glavnem svetišču na Poljanah, pravkar postavlja mogočen kamnit spominski oltar s posebnim namenom, da bi sv. Jožef nas in našo domovino obvaroval vojne in drugih nesreč. To delo sta priporočila oba slovenska škofa, ljubljanski in lavantinski, in sv. Jožef nam je doslej čudovito izkazal svojo pomoč.

Odzvalo se je že mnogo dobrotnikov in podpornikov, ki so s svojimi velikodušnimi darovi omogočili začetek tega veličastnega dela. Vendar še ni zbrana vsa potrebna vsota.

Obračamo se na vse častilce in častilke sv. Jožefa, posebej še na one, ki nosijo njegovo ime, z vljudno prošnjo, da bi nam pomagali s svojimi plemenitim darovi to lepo delo na čast sv. Jožefa srečno dovršiti.

Vsak, tudi najmanjši dar bo hvaležno sprejet. Sv. Jožef, nebeški Zakladničar, ne bo nikomur ostal dolžan.

Pošta

Klara Fujs, Otovci, p. Mačkovec. Na letos še ostalo 2.50 din. Tako si še dolžna za letos 4.50 din. **Gomboc Janez, Večeslavci.** Vaši hčeri Mariji smo pošiljali Novine do konca 1940. Za letos ni ostalo nič. **Žalik Ana, Golnik - zdravilišče.** Lansko leto plačano vse. Na letos je ostalo 50 din. Doplačati je še 10 din. **Farkaš Terezija, Strehovci.** Naslov, ki ga želite, nimamo tu. Mogoče ga ima g. Klekl v Črensovcih. Obrnite se do njih.

DVE REČI STA ZELO VAŽNI...

Pri zavarovanju »Karitas« igrata dve reči zelo veliko vlogo, in sicer: 1. starost, 2. mesečna premija. Glejmo starosti! Če se n. pr. zavarujeta 25 letna in 55 letna oseba in vsaka plačuje mesečno 10 din, znaša zavarovalna vsota pri prvi 5160 din, pri drugi pa samo 1580 din. — Ž mesečno premijo pa je takole: če n. pr. plačuje 35 letna oseba mesečno 15 din, je zavarovana za 5520 din, ako plačuje mesečno 25 din, je zavarovna za 9700 din, če pa plačuje mesečno 50 din, je zavarovana za 18.400 din. — Obrnite se čimprej na zastopnika »Karitas« ali na vodstvo »Karitas« (Maribor, Orožnova 8) in se zavarujte!

»Ti... Ti!« Stiska mu Ilonka roko, boječe mu jo stiska, krepko mu jo stiska, ko da se boji, da ji jo izmakne.

»Ilonka!« Šiftarka krikne, ko odloži peresnik in vidi, kaj počenja hčerka.

»Ne morem drugače! O, kaj sem pretrpela!... Koliko prejokala...«

»Pluška zlata! Moja...«

»Gospod sodnik, pomagajte mi! To... to ne more, ne sme biti...«

Sodnik zmaje z glavo. Za hip izgine iz oči vsa strogost. »O tem, Šiftarka, nimam pravice soditi...«

»Če pa ne sme, ne more biti.« Ko obupana je Šiftarka. Bega z očmi po sobi, ko da išče pomoči in zaveznika. Pa ji sam sodnik odreka pomoč. Toda govore ji Verenovi pogledi: »Vidiš, to je ljubezen! Kaj bi branila! Tolika ljubezen ko je njiju, ko je Ivanova! Med poljske delavce pojde radi nje! Glej, a mu bo slajši kruh, z ljubeznijo pridobljen in za ljubezen prigran, ko očetov kruh. Kaj moreš proti taki ljubezni?« Pa vstaja še v žalostnih Andraževih očeh iskrica veselja, ko vidi Ivanovo veselje. Pa si še Česar suka brke ko v pritrjevanju. Le Ritoper si grize, grize nohte in gleda napeto na sodnika, dopušča, da se pred njim držita za roke.

Ne, iz Ritoperjevih oči pa noče pritrditve, od njega noče pomoči. —

»Potep je Geza, poniglav in domišljav in hudoben. Ciganska kri je v njem, pa se je bahal, da je baronska, celo grofovska...«

»Ritoper, žaliti tudi osumljenca nimate pravice.«

»Ali imam sploh kako pravico? Zasljušujete, zasljušujete in sprašujete jih, naklepečejo Vam, kar se jim poljubi, verjamete jim...«

Ker so pa stroški za tako monumentalno delo, ki bo imelo trajno vrednost, zelo veliki, vabimo imovitejše darovalce tudi k večjim prispevkom, in sicer: 1. dobrotniki so tisti, ki prispevajo vsaj 500 din; 2. podporniki, ki darujejo po 1000 din, bodo vpisani v posebno spominsko knjigo, ki se bo hranila v svetišču sv. Jožefa; 3. ustanovitelji so tisti, ki darujejo vsaj 10.000 din in bodo njih imena vklesana z zlatimi črkami v marmornato ploščo pri novem oltarju. Pripevki se lahko darujejo tudi v mesečnih obrokih.

Vsi darovi naj se oddajo pri cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani ali v samostanu oo. jezuitov (Zrinjskega cesta 9). Po pošti pa naj se pošilajo po poštni nakaznici (ki se dobi na vsaki pošti) na ček. račun št. 17.969 in naslov: Cerkev sv. Jožefa v Ljubljani.

Vsi darovalci bodo deležni poleg pomoči sv. Jožefa še obilnih molitev in sv. daritev, ki se bodo opravljale pri novem oltarju in v svetišču sv. Jožefa.

Akcijski odbor in predstojništvo cerkve sv. Jožefa v Ljubljani.

Prekosnice

V šoli.

Vučiteo: »Kelko je tri menje tri?« Jožek je jeklao, »pa ne mogoče odgovoriti. Vučiteo: »No, če imaš v žepi 3 dinare pa je zgubiš, ka te ešče maš v žepi?« »Luknjoo«, se je odrezao mali prefriganec.

Kde je Sobotca?

Vučiteo je pitao Markeca: »Kde je Sobotca?« — Markec: »Poleg Rakičana, kde se moj brat vči za kmeta.« — »No, dobro! Zoi pa mi povej, kls je Rakičan?« — »Rakičan je pa poleg Sobote.« — Vučiteo: »Dobro, kde sta Rakičan pa Sobotca?« — Markec: »Ešen poleg ovoga.«

Plivanoš pa cigan.

Plivanoš so se pelali po cesti. Proti je prišeo cigan. Ze ozdaleč je kričao: »Gospon plivanoš, naj se ga le ognejo! Ovači do ga vidili, ka se zgodi!« Plivanoš se cigana na velici ognejo; kda pa so bili že mimo njega, so ga pitali: »Cigan, ka bi se zgodilo, či se ti ne bi ogno?« — Cigan: »Prosim lepo zlati gospon plivanoš, te bi se ga jaz ogno.«

»Ritoper! Pazite na svoje besede!«

»Vi pazite na moje bolj ko na druge. Saj to je tako, ko da stojim kot osumljenec pred Vami, ne kot priča...«

»Če mislite...« meni sodnik in ga gleda.

»Tepček je mislil...«

Geza plane proti Ritoperju. Sluga se vrže med njiju in zgrabi Gezo za vrat.

»Geza Horvat!« Sodnik udari s spisom po mizi.

»Če jim sami dajete potuho...« se obregne Ritoper ob sodnika. Vse kipi po njem. Neprijazno in ostro ga gleda sodnik, dopušča, da govore o njem, kar jim pride na jezik. Pa je bil pri proslavi, ko je zavihral zeleni smrekov vršiček na slemenu nove hiše. Ko da še nikdar ni videl Ritoperja, ko da ni tedaj pil njegovega vina, užival njegovega gostoljubja, plesal po godbi, ki jo je plačal Ritoper: Cinca, menca, preobrača besede.

»Ritoper, za to besedo, boste odgovarjali!«

»Četudi! Ali še kaj želite danes od mene?«

Sodnik pomolči in gleda Ritoperja. Ne klone palir in ne povesi oči, ne skriva svoje nejevolje.

»Dokaze za krivdo Geze Horvata in Mikloša Horvata...«

»Če je kateri teh, ki ste jih zaprli, zažgal, potem je zažgal Horvat. Da mu je pomagal Geza ob svoji ciganski krvi, ni čudno...«

»Ritoper, dokaze, dokaze za trditev!«

»Dokaze! Nisem studiral prava. Vem le, kar mi pravi moja pamet in srce.«

»Kaj ima Ritoper tudi srce.« vpraša glasno Horvat Verena.

»Indiciji, indiciji, posredni dokazi...« pošepče Česar Ritoperju.

Ne pozabite,

da imam v največji izbiri in stalno v zalogi

radioaparate najboljših znamk
šivalne stroje
pisalne stroje
kolesa in gume

še vse po nizki ceni

ŠTIVAN ERNEST
Murska Sobotica

Telefon št. 39.

Osrednja kmetijska blagovna zadruga

v MURSKI SOBOTI

Kupuje po najvišjih

dnevnih cenah vse poljske pridelke, krompir, živino, svinje, nabavlja za svoje člane in članice zadruga vse kmetijsko orodje, umetna gnojila, cement, apno, stavbni les, deske, late in vse lesne izdelke.

VEČJO KOLIČINO lepega sena dobite na župnišču pri Sv. Sebeščanu.

Ne odlašajte!

Zamenjajte Vaše staro kolo za novo znamke: „MIELE“, „PRESTO“, „TORPEDO“ in dr.

MOTORJE „ARDIE“ Vse dele za kolesa, šivalne stroje „Köhler“, „Matador“, radio aparate „Tefag“, nove in rabljene, igračke vseh vrst kovčege, torbice in denarnice nudi najcenejše

Fink Leopoldina

M. SOBOTA
Aleksandrova 23

V Ritoperju se pa kuha jeza in ne po sluša Česarja. »Mene korite za vsako besedico! Kar je rekel sedaj Horvat Verenu, to ste preslišali.«

»Ritoper, Vaših obreganj in opazk sem sit!«

»Jaz pa zasliševanja, ki ne vodi nikamor...«

Sodnik udari s pestjo po mizi, da odskoči črnlnik in spis.

Ritoper se strezne, Česar ga sune s komolcem.

Sodnik korači po sobi, ko da se hoče pomiriti.

Tišina je v sobi, ko pred izrekom ostre, nepričakovane sodbe. Nihče si pa ne upa gledati sodniku v obraz.

Sodnik sede za mizo, pobrska po spisu in reče hladno, mirno in strogo uradno: »Izjava Sotličkina se glasi, da je za žgala; priznala je sicer javno in pred mnogimi pričami; ali žena je nora in je v norišnici. Vseh petero osumljencev krivdo odločno zanika; Veren in Sukič sta dokazala svoj alibi; tudi zoper ostale tri ni neposrednih dokazov; nevarnosti, da bi se med seboj pogovorili, kako bi se zagovarjali, ni...«

»Tako! Moje pogorišče bo nemaščevano!«

»Ritoper, priča ste! Poklical sem Vas, da poveste, da dokazete...«

»Kaj mi pomore pričevanje! Hišo mi postavite tako, kakor je bila...«

»Do besede moram pomagati pravici! Pravica tem osumljencem — pravica Vam in Vašemu imetju! Ako nimate dokazov...«

»Kaj ni pogorišče dovoljni dokaz? Kaj hočete še več od mene?«

»Dokazov za krivdo od obeh Horvatov in Andraža, če mislite, da so krivi...«

(V drugo naprej.)

Izdaja: Katoliško tiskovno društvo v Slov. Krajini

Urejuje: Matija Balažič